

Šlechtitelé révy vinné ve vinařství Sádek

Než budu hovořit o setkání Sdružení šlechtitelů révy vinné, musím vzpomenout příhodu z roku 2011. Šestého července 2011 jsem cestoval vlakem se skupinou botaniků České botanické společnosti z Třebíče do Moravských Budějovic.

V jednom úseku trati jsem při pohledu vpravo z okna spatřil na svažitém kopci vinici, nad níž dominovala táhlá budova s červenou střechou. To nás všechny zaujalo. Pohledy botaniků se tam upřely a pan průvodčí vysvětlil: „To je soukromá výzkumná stanice. Tam zkoumají, griluje se tam a dělají se tam oslavy a kulturní akce.“ Druhý den jsme se tam se ženou vypravili autem z Třebíče, kde jsme byli tehdy ubytováni. Dorazili jsme přes vršek kopce zvaný Sádek. Je tam i hrad toho jména. Minuli jsme jej, sjeli k hornímu okraji přírodního amfiteátru, kde se dalo zaparkovat, a sešli k restaurantu s onou červenou střechou, vysoce nad úrovní údolí. Na prosluněné straně otočené k jihu se pod námi otevřely vinice. Byly to ty, které jsme viděli z vlaku. Ocitli jsme se ve firmě Vinařské a kulturní centrum Sádek. Teh-

dy bylo velmi teplo, před třetí odpolední hodinou a před koncem pracovní doby. Pracovníci pilně prováděli zelené práce. U sklepa vinařství jsme potkali parťáka a sklepmistra Jana Bartíka. Když jsem mu řekl, kdo jsem, provedl nás všemi vinnohrady. Ukázal nám naučnou stezku. Na západním okraji je vysazeno 14 různých způsobů vedení révy vinné. Toto je rarita v České republice a snad i v cizině. V části k jihovýchodu jsme potom prošli vinicí, kde je vysázen sortiment evropské révy a také interspecifických odrůd. A hledme, mají zde vysázené i stolní odrůdy. Zajásal jsem, když jsem vedle Kofranky, Fratavy, Malveriny, Solarisu, Vesny, Erilonu a mnohých dalších spatřil také naše polešovské odrůdy jako Muškát moravský, Sevar, novošlechtění MERY či stolní odrůdu Vitru. Mladý pracovník nás dále provedl kolem záhonu užitkových rostlin

tropů a subtropů, jež koncipoval profesor Valíček, který vysadil také tři části bylinkových zahrad okolo baziliky Svatého Prokopa v nedaleké Třebíči. Úchvatné. Následovala zahrada jižní Vysočiny, kde byly tři ucelené výsadby: Chmel, komplex starých odrůd jabloní, hrušní a slivoní a dále sad broskvoní. Okolí vinice bylo velmi pěkně upravené a zanechalo v nás ohromný dojem. Po příjezdu domů jsem se dočetl, že na Sádku od 11. do 14. srpna 2011 proběhlo mezinárodní setkání pěstitelů rezistentních odrůd révy vinné pod značnou PIWI. Tehdejší setkání pořádalo Rakousko a Česká republika a za naši republiku měl zastoupení i náš kolega Miloš Michlovský. Pěstování rezistentních odrůd je jednou z možností, jak omezit používání fungicidů ve vinicích proti základním chorobám révy vinné.

Do tohoto pěkného prostředí areálu Vinařského a kulturního centra Sádek jsme s Ing. Aloisem Tománkem, předsedou Sdružení šlechtitelů révy vinné, svolali 3. března setkání sdružení. Povinností sdružení je totiž jednou ročně svolat valnou hromadu, kde se zhodnotí činnost sdružení, vytyčí se pracovní cíle, všichni si vyřikají, co je trápí, a samozřejmě se probere i ekonomická stránka sdružení.

V areálu Vinařského a kulturního centra Sádek nás přivítal majitel Ing. Lubomír Lampíř, který zde hospodaří už 29 roků. Vzpomněl na začátky ve vinici pod hradem Sádek, ve vinní trati „Pod Sádkem“. V roce 1987 museli zlikvidovat nálety dřevin v této lokalitě, svah pod Sádkem postupně zúrodňovali a po provedení rigolace ve spolupráci s SZP Jižní Morava vysadili v roce 1989 celkem 334 keřů rezistentních odrůd od šlechtitelů z „Resistantu“ Velké Bilovice. Byla s tím tenkrát spojena jména Miloše Michlovského, Františka Mádlu a Jiřího Sedla. Další vý-

Majitel Sádku Lubomír Lampíř hovoří o vínech

sadby vinic probíhaly postupně v letech 1992, 1995, 1999, 2001, 2004 a dnes mají na 30 000 keřů, převážně rezistentních odrůd. Na Sádku vyrobí asi 15 000 litrů vína, které se prodává přímo ze dvora v rámci agroturistiky, nebo na řadě kulturních akcí, zde pořádaných. Sám majitel je velmi schopný organizátor a přednáší vinařské poznatky na Zemědělské univerzitě v Suchdole v Praze. Na slova majitele vinařství Lampíře navázal spolupracující kolega Ing. František Muška, který pokračuje ve šlépějích svého otce v prognóze a signalizaci výskytu chorob a škůdců ve vinicích nejen zde na Sádku, ale i u nasmulovaných vinařů po republice. Je to organické propojení usměrněné ochrany porostů v kombinaci s pěstováním rezistentních odrůd.

Vlastní program valné hromady Sdružení révy vinné řídil předseda Ing. Alois Tománek z Boršic.

Každoročně šlechtitele révy znepokojuje snižování odbytu révových oček, jejichž kvalita narůstá a náklady na testování na virové choroby, ať už v Mendeleu v Lednici, či v Itálii, Rakousku nebo Německu, nejsou v praxi zúročeny. Výroba révových sazenic u našich školkařů se zastavila na čísle 700 000 kusů a zbytek sazenic se doveze ze světa. Stejně tak je tomu u produkce podnožových řízků. Vinou velké pracnosti v obdělávání vinic a zavedení režimu de minimis poklesly plochy podnožových vinic od roku 2005 na dnešní jednu třetinu.

Dovoz množitelského materiálu ze zahraničí znamená riziko zavlečení různých chorob a škůdců. Členové sdružení usilují o zachování aspoň minimálních ploch udržovacího šlechtění a jeho dobrého zdravotního stavu.

Problém nastane u technického izolátu v Lednici i u prostorových izolátů ve vinařstvích, kdy mají být zrušeny dotace na pěstování ozdravených rostlin. Kapitola produkce révových oček, podnožových řízků a tuzemských sazenic a jejich sortimentu si zaslouží být zpracována samostatně. O tom někdy příště.

Letošní setkání šlechtitelů sdružení mělo podle nového obchodního zákoníku vyřešit jeden velký úkol, a to že všechny spolky by měly mít v názvu něco spolkového. Šlechtitelé odhlasovali změnu názvu na Sdružení šlechtitelů révy vinné, z.s. Zároveň byly schváleny stanovy spolku. Vycházejí ze stanov původních, ale dávají

Šlechtitelé a spolupracující členové před vstupem do sklepa

do souladu jednotlivá ustanovení s novým občanským zákoníkem.

V diskuzi nás seznámili pracovníci ÚKZÚZ s personálními změnami na jejich ústavu. Ing. Ludvíková přednesla referenci o zkoušení odrůd na odrůdové zkušebně v Oblekovicích. K dnešnímu dni je ve Státní odrůdové knize zapsáno 74 odrůd, z toho je 30 českých. Připomněla dále důležitý fakt, že řadě odrůd končí v roce 2017 registrace a v dvouletém předstihu musíme požádat o novou registraci odrůd udržovacího šlechtění, která teď bude mít trvání

do roku 2036. Samozřejmě registrace každé odrůdy je zpoplatněna částkou 500 Kč.

Tím, že se spojila SRS s ÚKZÚZ, se nyní stává ÚKZÚZ osobou odpovědnou za označování a kontrolování révového materiálu. V odpoledních hodinách po skončení odborné části nás Ing. Lampíř provedl částí naučné vinařské stezky. Na závěr jsme udělali společnou fotografii, před sklepem, v němž jsme pod vedením Ing. Lampíře a sklepmistra Tomáše Rygla ochutnali 12 odrůd a novošlechtění místních vín z vinařství Sádek. ■

Novošlechtění MERY, dnes již uznaná odrůda